Ч. 115. Чернівці, вівторок дня 8. жовтня 1895. Рочник XI.

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ виносить:
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . — „ 85 „
для заграниці 15 рублів або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ:
у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

Відновлене австрийско-угорскої угоди.

Новий кабінет австрийский, а особливо міністерство скарбу, має велику задачу. відновити поміж Австриєю а Угорщиною угоду, котра єсть основною підвалиною устрою монархії під взглядом політичним, фінансовим і економічним. Дуже ясний погляд на сю справу подає Politik, котра каже:

Щораз більше займає ся опінія в Австриї австрийско-угорскою угодою, хоч она кінчить ся аж 1897 року і аж в тім році має відновити ся. Торговля, промисл і рільництво з тревогою визирають тої хвилї, бо відновлювана що десять лїт угода завдала такі тяжкі і глубокі рани нашому економічному житю, що зміна дотеперішних відносин стала ся квестиєю житя для Австриї. Не пересадимо, коли скажемо, що не лише під взглядом політичним, ало й економічним Угорщина нас взяла в ярмо і що ми в обох тих напрямах мусимо танцювати так, як нам Мадяри заграють.

Коли в р. 1867 зробили ту нещасну угоду і жадаючи від Угорщини занадто малих видатків на спільні справи, признали натомісць Угорщинї всякі права політичні і економічні, а на Австрию наложено тягарі, можна було тим оправдувати ся, що під взглядом економічним Угорщина ще слабо розвинена, що треба їм допомогти, треба їх щадити, бо не можуть давати тілько, як друга половина монархії, далеко більше розвинена. Казали, що плоди австрийского промислу мають відбит на Угорщинї, що Угорщина піддержує нашу торговлю і т. п.

Але з того часу не лиш богато, але все зовсім змінило ся. З рільничого краю Угорщина стала промисловим краєм і завдяки безоглядному поступованю своїх правительств, не лише нас випередила, але й викинула зі своїх границь. Але й того було їй мало, — Угорщина, підпираючи свою торговлю і промисл всякими чесними і нечесними способами, загороджує нам дорогу до природного поля продажі наших плодів на Сходї, а до того й па нашій власній землї веде з нами неретельну конкуренцию, спиняє розвій нашого промислу, а навіть єго убиває, як н. пр. на поли промислу мельницкого.

Таким чином єсть то положенє зовсім відмінне від давного і ми мусимо єго змінити, коли у тій „братній борбі“ не хочемо згинути. І справдї всї народи Австриї, хотяй впрочім пристрастно з собою борють ся, годять ся в тім, що дотеперішну угоду годї дальше австр. народам терпіти, що треба змінити не лише пропорцию спільних видатків, але й иньші угоди, що впливають на наші економічні відносини, і то змінити їх на нашу користь. Адже мимо угоди Угорщина зовсїм не вагала ся в минувшім уже часї завести таку значну зміну, як розділ великого межинародного товариства зелїзниці державної (Staatseisenbahngesellschaft, котрої головний шлях іде впоперек Австро-Угорщини від Сербії до Саксонії), як заснованє окремого товариства пароплавби на Дунаю, як заложенє „Адриї“ для конкуренциї з тріестеньским Ллойдом і т. п. — а те все зробило австрийску систему тарифову зависимою від угорскої.

І в Австриї заняли ся вкінци власти розслїдом сих сумних відносин і стали шукати способів зарадити спасеня.

З другої сторони з Угорщини доносять, що велико-вараждиньска палата торговельна подала внесенє о виповідженє угоди. Мадяри жадають, щоби австрийскі відносини фрахтові зробити ще більше зависимими від Угорщини, як доси; а угорский міністер рільництва візвав рільничі товариства, щоби сказали своє бажанє. А що те все значить для австрийского промислу, чей не потребуємо поясняти.

Дальше Politik пише, акі орґії фінансові виправляють в Угорщинї, як там щораз гірше стоять державні фінанси з причини такої, що Угорщина хоче грати ролю великої і сильної промислом держави — і так кінчить: — Але-ж за ті

З ЖИТЯ.

(Чим занимає ся інтеліґентна руска родина в вільні хвилї?)

(Дальше.)

3. *Від одного Буковинця* з провінциї, котрий дуже добре знає буковиньскі відносини: „Високоповажана Редакциє! У відповідь на ваше питанє у фейлєтонї я, замісць иньші розривки підчас вільних хвиль, подаю вам результат розривки, яку я собі устроював від цїлого тижня. Понастягавши собі всяких можливих шематизмів і виказів, поінформувавшись до того в наших товариствах і у сьвідомих людий для більшої певности, я списав собі цїлу руску інтеліґенцию на Буковинї. Памятаю, що з весною (в ч. 33 „Буковини“) обчислили ви також силу рускої інтеліґенциї на Буковинї, — тодї начислили ви єї около 400 — але я щось тому числу не дуже вірив. Тепер же бачу, що ви тодї не дуже помилили ся; я начислив в Буковинї тілько 378 Русинів з інтеліґенциї — тай то ще коби то були самі Русини! А то між ними є ще москвофіли і невиразні (індіферентні). Так щоби ми знали докладно силу нашої імнелїґенциї, я подїлив єї у тім списї, що вам посилаю, на три катеґориї: 1. на сьвідомих народовців, 2. на сьвідомих москвофілів і 3. на невиразних. До того подаю віроісповіданя нашої інтеліґенциї, місце побуту і стан єї. (Впв. дописуватель прислав нам поіменний спис цїлої рускої інтеліґенциї на Буковинї. Той спис, як ми мали нагоду сконтролювати при помочи иньших людий, що знають Буковину, зовсїм вірний і подїл єго певний; він придасть ся нам до веденя орґанізациї бук. Русинів — *Редакция.*) Статистику саму подайте до ширшої відомости, бо єї добре кождому знати:

Отже на 378 буковиньских інтеліґентних Русинів єсть

що-до віроісповіданя

	православних	гр. католиків
Народовцїв:	175	51
Москвофілів:	28	18
Невиразних:	83	23
	286	92

З них мешкає

	в Чернівцях	в краю
Народовцїв:	43	183
Москвофілів:	18	28
Невиразних:	29	77
	90	288

Їх стан.

	учит.	духовеньство	урядники	иньші
Народовцїв:	129	31	40	25
Москвофілів:	12	20	8	6
Невиразних:	49	25	23	10
	190	76	71	41

Виходить з того, що до сьвідомих народовців належить найбільше, бо 226 Русинів з інтеліґенциї; до сьвідомих москвофілів 46; а до невиразних 106. В рубрику „невиразних“ (індіферентних) зі всею обережностию я зачислив таких, котрі тепер не признають ся явно до нїкого, але котрі при змінї обставин в користь Русинів (н. пр. в гр. прав. консисториї, відтак через заснованє рускої ґімназиї і т. п.) стали би виразними народовцями, так як народні учителї Русини, знаючи, що вже мають в краєвій радї шкільній своїх оборонців і заступників против напастий румунїзаторів, не вагали ся довго признати ся до щирих Русинів. Правда і то, що в наслїдок довголїтного волощеня клиру, руско-православного духовеньства на Буковинї є лиш 57 осіб, хоч руско-православних парохій є 134.

Руска ґімназия в Чернівцях причинилась би дуже до зросту сили рускої інтеліґенциї. Неодин „невиразний“ рішив би ся, бо потягла би єго за собою більша сила; а до кількайнайцятьох лїт рускої інтеліґенциї прибуло би велике число.

На тепер же, як бачимо, народовців між інтеліґенциєю таки маємо найбільше. Тим людям, що наведеній статистицї схотїли-б закинути тенденцийність, скажу, що я зовсїм не бачив би в тім приємности, щоби себе самого і других обдурювати; я хотів знати *дїйстний* стан, на котрий можна би покладати ся. Коли би справдї я міг був начислити більше москвофілів, я був би числа їх не скривдив, бо знати їх силу кождому потрібно. А ми бачимо, що сила їх зовсїм незначна і певно рости не буде, тілько меньшати.

Щоби відповідно оцїнити силу буковиньских народовців, треба ще памятати й се, що

„збитки“ Угорщини не повинна платити Австрия! Побачимо, яке становище займе австрийске правительство при відновлюваню сеї угоди.

Допись „Буковини“.

Русь-на-Боулї.

(Заслуги нашого бувшого учителя п. Ілї Ілюка.).

Сеї осени відійшов від нас наш учитель п. Ілюк, за котрим ми дуже жалуємо, бо працював для громади щиро і всї в громадї єго любили. Коли він прийшов до нас, познакомив ся з нашими темними Гуцулами, пізнав близше наше житє-бутє, зараз взяв ся, як та мурашка до працї.

Насамперед запровадив був сьпів церковний, через що у наших родичів зискав собі прихильність, а межи школярами збудив велику охоту до школи. Школярі носили окремі відзнаки (пояски сино-червоної барви) через плечі і ходили сьпівати, не лиш до нашої церкви, але і до сусїдних церков, де нам наші сусїди Волохи дуже того завидували. В Чуморнї при осьвяченю церкви не могли були люди школярами натїшити ся, а сьпівали тогди в три голоси цїлу сьв. литургію. По осьвяченю обдарували їх сьвященики грішми, булками, медівниками, а люди, особливо жінки, обдаровуючи їх чим там мали, брали нас на руки і як маленьких дїточок з радости тулили до себе та цїлували, що они не могли від нас вирвати ся. Се були милі жнива нашого дорогого учителя п. Ілї Ілюка. Не лиш ми, але й родичі наші дуже тїшили ся з такої науки.

Як ученики йшли нераз до церкви. то бачили людий з сусїдних сіл, котрі приходили слухати їх сьпіву. Они нераз казали: „Коби то в нас так!“

Але-бо і вчили ся наші школярі добре. Наш учитель дїставав завсїгди похвалу від інспекторів за нас. Він старав ся всїми силами, щоб школярі, чи бідний, чи богатий. чи зима, чи лїто, всї враз до школи ходили. І правда, осягнув він був сю свою цїль в такий спосіб: Він збирав гроші на бідних школярів, то в нашім урядї, то в заможнїйших людий, то в панів коло парової трачки, котрі дуже радо прилучували ся до такої збірки. За зібрані гроші купував сукна, а щоб вистарчило всїм бідним сердачків, то шив ночами сам зі своєю женою і старав ся так, що дїти вже в пізну осінь, перед зимою були забезпечені. Отже не було дивоти, що в нас чи бідний, чи богатий, чи зима чи лїто, всї бігли до школи як до улїя на веснї пчоли.

П. Ілюк старав ся і в громадї дещо направити. Єго вибрали до громадскої ради і всї дуже прихильно слухали єго.

За єго заходом утворив ся в нас огородець для розслїдів господарских. Тут учив він учеників, як деревця щепити, очкувати, трави відповідні наших горам засївати, маржину виховувати, стайнї будувати і т. д.

Се єдиний взірцевий шкільний огород в нашім повітї. Він для нас розсадником. Лиш дай Боже, щоби прийшов до нас учитель такий, аби міг розпочате п. Ілюком дїло дальше провадити.

Тут у сїм взірцевім огородци знаходить ся також стебник, де п. Ілюк учив, як ходити коло пчіл. Отже не завстидаємо ся, коли скажемо, що наша невидна гуцульска громада може бути взірцевою громадою на поли шкільництва. П. Ілюк любив громаду і старав ся всїми силами єму в дорогу ставлені перепони усувати. Тому мусїв був виступити против нашого панотця о. Mihaiescu, котрий анї словечка по руски не умів. а потім дуже напрасно взяв ся вчити по руски. Сегодня читає він вже у церкві більшу часть сьвятої служби божої по руски. Навіть при кінци шкільного року говорив кілька слів до дїтий по нашому. Навчить біда попити, як нема до чого ся вхопити.

Із нагоди свого перенесеня на иньшу посаду роздав був п. Іля Ілюк всї щепи, котрі з дїтьми щепив у шкільнім огородци, шкільній молодїжи й декотрим господарям.

Він не жалував труду з дїтьми іти аж до них до дому й там поучаючи придивляв ся пересаджуваню деревців. Наказував пильно поливати через 14 день вечером і рано, і правда, із 46 щіп (дво- і трирічних) анї одно не зівяло; всї приймили ся.

За п. Ілюка, котрий посьвятив був свою учительску працю для такої недоступної гірскої громади, до котрої лїтами не хотів нїхто прийти, наша школа дуже розвинула ся. За то наші Волохи дуже нам завидували і старали ся сему запопадливому учителеви допікулювати на кождім кроцї, через що він вкінци і переніс ся на другу посаду. Але ми не забудемо єго працї і будемо єго згадувати, доки житя нашого.

Громадяни.

Дрібні вісти.

Чернівцї, дня 7. жовтня 1895. р.

Празнованє цїсарских іменин в Кичері. Ідучи в поле горою, побачив я на нашій школї фани червоно-синї й чорно-жовті. Гадаю собі, що би то було. Цікавість зібрала мене пійти до школи. Приходжу в хороми а ту і стїни маленькими фанами в тих самих фарбах повбирані. Бачу, що ознака радости, але якої. не можу собі нагадати. Піду, гадаю собі. у шкільну кімнату. а там побачу. Входжу в середину, а ту повні лавки сьвяточно убраних дїтий. а коло стола пан учитель і учителька також сьвяточно убрані розкладають якісь книжочки. Пан учитель привитав мене сердечно й просив сїсти. Менї стало нїяково, бувши поєдинчо убраним. брати участь, але цікавість здержала мене. На стїнї висїв образ цїсаря також маленькими фанами прикрашений. З сего пізнав я, що то сьвяткують іменини цїсаря. По молитві почав учитель дїточкам обяснювати празнованя так приступно, що певно всї дїти зрозуміли єго, а при кінци закінчив: Най жиє наш всемилостивий цїсар Франц Йосиф многі лїта! Се повторили всї дїти, а й я з ними в хорі трикратно. По сїм відсьпівав учитель з женою і донечкою своєю „гимн народний“, а дїти — тому, бо се нова школа й не уміють ще — вислухали уважно стоячи. По відсьпіваню оповів учитель дїтям коротенько, як наш цїсар будучи ще 4-лїтною дитиною, дав одному жовнїрови лева. Дальше оповів їм що наш цїсар старає ся для всїх дїтий бідних, а тому „і з вас, дїточки, декотрі дїстануть книжочки даром“. Тут відсьпівав учитель з дїтьми за здоровлє монарха молитву: „Все з Богом“. По нїй роздав книжочки даром, а дїти повертаючи домів показували всїм, що їм „наш цїсар прислав“. — *Участник.*

народовска „Руска Бесїда“ послїдними лїтами заложила на Буковинї двайцять читален, з котрих в кождій є від 30 до 130 членів. Ті читальні стоять в звязи з „Рускою Бесїдою“ і суть немов войском народовскої партиї. Тимчасом москвофіли такого управильненого впливу на нарід при помочи читален не мають, а держать ся лише особистим впливом в консисториї і у проводирів волоских; вся же робота їх і цїль дасть ся звести до того, що они старають ся лише спинити розвій народного духа, а позитивної, розумної роботи у них ще меньше видко, нїж у галицких москвофілів. От і маєте результат моєї розривки вечірної за цїлий тиждень. Коли я розповів жінцї, що з моєї статистики виходить, она каже: „Мало нас.“ На те я відповів їй, що хоч нас є мало, але проте можемо зробити більше, нїж деінде тисячі інтелїґенциї, коли тілько у нас буде охота. При тій розмові був мій синок чотиролїтний. Питаю ся єго: „А ти хто є, Русин чи Волох?“ — „Я Люсин, тату.“ — Не вміє ще вимавляти букви *р*, але вже знає, що не є Волохом. Мусить бути добрим Русином, коли я так хочу!

Православний.

4. З дому учителя на Буковинї: В селї, в котрім нема иньшої інтелїґенциї, на самотї живуча руска родина учителя, уживає свого вільного часу в найтїснїйшім кружку, в осени і в зимі однаково. В погідний день по підвечірку проходжує ся в годину селом. По проходї, вернувши до хати, дїти сїдають коло матери і допоминають ся казки. Мати оповідає їм „казки“ або зі свого дитячого віку або й перечитані в книжках. Розуміє ся, що при тім ставлять дїти неодно цікаве питанє для поясненя казки. Відтак черга приходить на дїти і они оповідають також казки, яких навчили ся.

Вечером при лямпі сїдають собі всї довкола стола. Отець починає читати ґазету, мати бере ся до ручної роботи, а дїти до своїх книжочок та зошитів. Одні читають, другі пишуть або рисують Отець або мати поправляють дїтий при читаню або поясняють їм питаня.

По вечері сїдає мати при фортепянї і не встигла дещо заграти, як дїти знов горнуть ся коло неї та просять, аби з нею засьпівали кілька пісень. На жаль руских пісень знаємо дуже мало, бо у всїх книгарнях в Чернівцях годї дістати рускі піснї з супроводом фортепяну, хиба лиш думку Яроньского і шкільні сьпіванники. Книгопродавцї відповідають звичайно здивовано: „Ruthenische Lieder mit Clavierbegleitung haben wir nicht. Darnach ist keine Nachfrage“. Які бідні Буковинцї і в сїм взглядї! Здає ся, що мало людий тут інтересує ся музикою. (То найперша причина, чому черновецкі книгопродавцї не держать у себе руских музичних видавництв. Як би був більший покуп на такі твори, книгопродавцї вивідались би, де їх добути. На недостачу руских пісень не можемо нарікати; маємо їх більше, як неодин чужий нарід, а краса і слава наших пісень велика; они знані в цїлім славяньскім сьвітї. Для ужитку домашнього радили-б ми видавництво: Кобзар, Біблїотеку музикальну, незрівнані твори Лисенка і иньші. Дістати їх можна в Ставропигійскій книгарнї у Львові, котра на жаданє певно вишле спис музикалїй. Туди ми радимо удавати ся. — *Ред.*).

Відтак дїти бавлять ся своїми забавками; одного вечера ставлять будинки ковбочками, другого дня грають в доміно, в льотерию, бавлять ся образками і т. п. По 9. годинї дїти молять ся і кладуть ся спати. Але тодї приходить свобіднїйша хвиля для родичів, котрі занимають ся читанем часописий, повістий, або науковою лїтературою.

5. З дому учителя на Буковинї. В осени і в зимі задля дуже довгих вечерів не можна обійти ся без якої небудь розривки, бо хоч би чоловік і як був утомлений по деннїй працї, а іти „разом з курми“ спати годї. Отже читаємо та бавимо ся. До читаня служить Русинови кромі рускої „Буковини“ більше нїмецка, як руска лектура, а то з тої причини, що в наших висших школах учать ся ученики всїх предметів в нїмецкій мові, а наука рускої мови була до недавна в школах дуже занедбана.

Ті, що знїмчили ся в школах, знають звичайно більше і красших виразів нїмецких, як в матерній мові, хоч самі з роду Русини. Длятого читають радше нїмецкі книжки і часописи, як рускі, і в товаристві розмавляють радше по нїмецки, а навіть по польски та по волоски, нїж по руски.

Та вже прийшов час, коли буковиньскі Русини пізнають, хто они є; коли хто не мав нагоди в школї навчити ся рідної мови та любви до неї, то тепер єї учить ся з власної волї і охоти, щоби наздогонити се, що занедбав з несвоєї вини в шкільних лїтах.

До забави служать звичайно рускі народні піснї, деколи карти, шах та доміно.

6. Відповідь без підпису. Нема (?!) лучшої розривки, як по вечері піти собі на добре пиво. На дворі осїнний дощ або снїжна заверюха, а чоловік собі потягає пиво, памятаючи Федьковичеву пісню:

Бо у небі не дають горівки,
Нї гараку, пива нї вина.

Як засяду, братя, коло чари, то най їдуть Турки і Татари, а я собі ухом не веду. Меду не люблю, тілько пиво. Жінка нехай собі протестує!

(Дальше буде).

Спільний міністер для внутрішних справ буде від тепер після найвисшого рішеня носити титул: міністра ц. і к. двору і справ заграничних.

Против збіжевих спекуляций. Новий міністер рільництва ґр. Ледебур заповів у промові до підвладних урядників, що буде дальше провадити акцию ґр. Фалькенгайна, бувшого міністра того ресорту. Головним старанем его буде перепровадити проектовану орґанізацию рільників, однак з тим додатком, що та орґанізация має обіймити не лише дрібних рільників, але також властителів великих посілостий, бо міністер рільництва має боронити зарівно інтереси властителів дрібних як і великих посілостий. Дальше сказав ґр. Ледебур: „Повинно бути нашою першою цілею, постепенно увільнити нашого рільника від страшного утиску збіжевої спекуляциї, супротив котрої на нічо не здасть ся пильність і інтеліґенция; спекуляция шкодить зарівно продуцентам і конзументам і нищить вже від давна державний добробит. Коли-б удало ся осягнути ту ціль, був би то мирний крок до добровільного розвязаня социяльної справи, котра потрясає сегодня цілим сьвітом". Сї слова, звернені против визискуваня рільників великими капіталістами, напугали N. Fr. Presse так, що она грозить новоіменованому міністрови, мовляв, „капіталісти переживуть не одного ґр. Ледебура". Видно тепер, які інтереси хоче N. Fr. Presse дальше заступати, а за нею мабуть і сполучена лївиця.

Іменованя. Радник висшого суду краєвого у Львові Воронецкий іменований старшим прокуратором державним тамже. — Правительственний совітник і адміністративний референт при бук. кр. раді шкільній, др. Едвард Маґнер іменований совітником намістництва в Лінцу в Горішній Австриї, а на его місце іменований дотеперішний віцесекретар в міністерстві шкільництва др. Вільгельм бар. Швінд.

Відзначенє. Старший прокуратор державний у Львові Зданьский одержав з нагоди перенесеня его в стан супочинку відручне письмо цісарске з признанем.

Нову касарню для краєвої оборони в Чернівцях передано до уживаня для війска дня 3. с. м. При передачі була комісия, зложена з властий військових, правительственних, краєвих і міских. Нова касарня находить ся на великій толоці коло публичного города.

Галицке краєве товариство рибацке в Кракові впускало доси до Висли що року 200.000 до 300.000 штук нарибку лосося, однак не осягнено з того великого успіху. Щоби-ж направити лихо, задумало краківске товариство порозуміти ся з німецким товариством в Берлині і російским в Петербурзї та в тій цїли відбуде ся 26-го с. м. з'їзд у Вроцлаві. Краківске товариство буде заступати др. Вількош. Скоро прийде до порозуміня, то що року будуть впускати до Висли півтора міліона нарибку лосося.

Буковиньскі повітові дороги. В 1894 р. зачислено 888 кільометрів доріг до повітових доріг; з них було вже вибудованих 787·2 кільометрів, а будовано що йно 100·8 кільометри дороги. В 1895 р. рішив сойм краєвий вчислене дальших 35 кільометрів в катеґорию повітових доріг, так що їх разом буде 923 кільом. Кошта удержуваня виносять пересічно за один кільометер около 250 ср., разом за всї повітові дороги 230.750 зр.

Тяжкий ворiг людий — горівка розширена у нас на Буковинї дуже. Се доказує найлїпше статистика. В роках 1892/93 було 32 рільничі ґорален без виробу дріжджів, 4 рільничі і одна нерільнича з виробом дріжджів, отже разом 37 ґорален. Як бачимо, є то число немале, а в порівнаню з иншими провінциями аж надто велике (в Долїшній Австриї є всего 14, а в Горішній Австриї лише 2 ґоральні). Що-ж до матерiялу, то у нас переробляють в 21 ґоральнях бараболї, в 11 бараболї і жито, а в 5 ґоральнях иньші роди збіжа. Отже тої так прославленої „житнївки" не так то богато виробляють! Найбільша часть ґорален — бо 21 — виробляє денно 4—7 гектолітрів алькоголю, 14 ґоралень виробляють по 2—4 гектол., одна лише 1—2 гектол., а одна 7—10 гектолітрів алькоголю. Після урядових справоздань вироблено в згаданих роках 3,988.372 літрів алькоголю. Впадає в очи, що з так великої маси горівки не вивезено нї одного лїтра поза цлову границю, значить, Буковинці все самі випили. Але треба признати, що в згаданих роках вироблено справді більше горівки як в попередних роках, а се виходить ясно з того, що в згаданих роках 1892/93 податок консумцийний був більший о 165.228 зр. як в попереднім році 1891/92.

Блискавичний поїзд з Відня до Чернівців. Коли свого часу при введеню блискавичного поїзду з Відня до Львова бук. виділ краєвий удав ся до ґенеральної дирекциї з просьбою, щоби той поїзд їхав аж до Чернівців або щоби найменьше було заведене відповідне сполученє з ним. Ґенеральна дирекция відповіла тоді, що плян їзди вже вийшов в житє, отже не можна увзглядити того жаданя. Тепер, коли має війти в житє новий зимовий плян їзди, подав маґістрат міста Чернівців подане з тим самим жаданем, і сего разу є надія на успішне полагодженє его.

Убійство. В Будї посперечали ся селяни Дьордій Безан і Дмитро Ясенюк о спадщину. Безан в розгоряченю вхопив сокиру і так сильно вдарив Ясенюка по голові, що той на місци впав трупом.

Вихрест. В Дорошівцях, заставнецкого повіту, охрестив ся дня 25-го м. м. 22-лїтний жид Йосиф Месінґер на православє. При охрещеню була величезна товпа народу з того села і з окрестности. Кумів було кілька. Новоохрещений зачав учити ся ремесла.

Самоубийство учительки. Учителька в Вікнї Берта Гелер повісила ся дня 2. с. м. задля невилїчимої недуги. На другий день знайдено єї неживу; на столї она лишила три листи: один до батька, один до приятельки, а один до якогось учителя.

Інкоґніто короля. Бельґійский король був оногди в Парижи і замешкав в готели Брістоль. Товпи народу очікували короля, щоб его побачити. Через товпу з трудом перепхав ся якийсь поважний і гарного зросту мужчина і запитав ся якогось хлопця з цукорнї: „Що стало ся, що така велика товпа згромадила ся?" На відповідь хлопця, що хочуть побачити бельґійского короля, відповів той мужчина: „Чи варто то тілько часу тратити на таку дрібницю!" — сказав і пішов до готелю. Аж потім дізнала ся товпа, що то був сам король бельґійский.

Вік любови. Daily Telegraph має звичай, в огірковім сезонї, котрий в Анґлії називають „глупим" сезоном, отворювати свої шпальти також для матримоніяльно-серцових справ. Богато крику наробило питанє: „чи інституция супружества банкротує?" Шпальти ґазети були через кілька тижнїв переповнені відповідями. Тепер знов поставлено питанє про „вік любови"; чи є ним молодість, час розцьвіту, чи також старість? Кореспонденти висказують найріжнїйші погляди на ту справу. Цікаву відповідь прислала пані Юлїя Адам, редакторка Nouvelle Revue: „Матірну любов, любов сина, любов до рідного краю знаходимо в кождім віку, а се сьвідчить, що серце не старіє ся. Чому-ж мала би ся властива любов ограничати до певної епохи житя? Ті, котрі в любови бачуть лише уповнє змислів і тим самим жадають від єї предмету сьвіжости і вроди — ті будуть сьміяти ся з чувств по 30 лїтах; але ті, що ставляють любов висше понад фізичний потяг, переконані, що властива любов можлива в кождім віці, так само, як кожда иньша любов".

Живі шахи. В день сьв. Вячеслава, дня 29. вересня, відвідало ческу народописну виставу 74.803 осіб. Серед многих забав на площи вистави, відбула ся в великім амфітеатрі, що може помістити 10.000 осіб, оріґінальна ґра в живі шахи. Шахова дошка на арені амфітеатру обіймала 2500 квадратових метрів. Білі поля були висипані піском, чорні дубовою корою. Шахові фіґури представляли 256 ческих соколів. Ґра представляла битву під Вилемовом в 1469 році, в котрій ческий король Юрий Подиєбрад побідив угорского короля Матія Корвина. Відділ соколів був розділений на дві партиї — ческі і угорскі войска, одіті в середновічні убори, ческі в білї, а угорскі в чорн. Ту партию живих шахів уложив др. Добруский, а музику до неї зладив композитор Поспішиль.

Гармати з паперу. З кождим роком розширює ся употребленє паперу в промислї. Американці зачали виробляти кола ваґонів з паперу, а тепер прийшло до пересьвідченя, що паперова маса може стати ся придатною до виробу гармат. Прасована паперова маса має, як стверджено, більшу упругість як метали і не уступає єму що до твердости. Та прикмета спонукала фабрикантів до виробу предметів, котрі мають окрім тревалости еще посїдати твердість і пружистість. Гармати, вироблені послїдними часами в Америці, мають сталеву трубу, обвинену в грубу паперову масу, котру спрасовано до твердости ґраніту. Вистарчає таку паперову масу оточити кількома мідяними або сталевими обручами, щоби бути певним, що не пукне. Такі гармати будуть також, як додає ґазета Paper trade, богато лекші до перевозу, як теперішні металеві.

Померли в Чернівцях унїверситетский професор др. Рудольф Гохеґер і директор промисловоï школи Йосиф Ляйцнер.

Телеґрами.

Львів, 7. жовтня. Вчера устроїли урядники намістництва бенкет в честь президента міністрів, котрого повитано окликами. Баденї вніс тоаст на честь цісаря, а віцепрезес гал. кр. ради шкільної Бобжиньский представив президента міністрів яко примірного начальника, котрого ласкаве але енерґічне поступованє скріпило в урядниках почутє обовязку в роботї для добра держави і краю, — і скінчив свій тоаст в честь Баденього. Президент міністрів сконстатував ще раз, що урядники доси все сповняли свої обовязки совістно і ревно та очікує такого само го в будучинї. Сим способом розвяже ся в послїднім часї богато обговорюване питанє про права і обовязки урядників. Баденї пив свою чарку на справедливе понятє урядничих обовязків і прав, опертих о здорову підставу. (Живі оплески.) Вкінци вніс президент міністрів тоаст на честь намістника Ев. Сангушка.

Брукселя, 7. жовтня. Вчера наїхала між Вавр а Отініє льокомотива на особовий поїзд; 10 пасажирів убитих, 40 ранених, між ними деякі тяжко.

Рим, 7. жовтня. Бюро Стефанього доносить з Трапезунту: В наслїдок раненя двох високо поставлених урядників-Турків Вірменами, напали Турки християньску часть міста. Спокій завернений. Всї консули зажадали від ґенерального ґубернатора, щоби зробив всї зарядженя, які потрібні для удержаня публичного порядку.

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 7. жовтня 1895.

	Львів.				Чернівці.			
Пшениця . .	від	7.—	до	7.35	від	6.80	до	6.90
Жито	„	6.—	„	6.45	„	5.90	„	6.—
Ячмінь . . .	„	5.25	„	5.75	„	5.50	„	6.—
Овес	„	5.—	„	5.30	„	4.70	„	4.80
Ріпак	„	8.50	„	8.80	„	8.25	„	8.50
Горох	„	6.—	„	9.—	„	5.25	„	6.—
Вика	„	5.80	„	6.20	„	.—	„	.—
Льнянка . . .	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Біб	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Бобик . . .	„	5.—	„	5.25	„	4.75	„	5.—
Гречка . . .	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Конюшина черв.	„	45.—	„	48.—	„	.—	„	.—
Конюшина біла	„	45.—	„	55.—	„	43.—	„	50.—
Конюш. шведск.	„	35.—	„	40.—	„	.—	„	.—
Кмин	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Аниж	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Кукуруза . .	„	6.—	„	6.25	„	5.60	„	5.70

Хміль 55.— до 70.— злр. за кільо у Львові, оковита за 10.000 літрів 14.25—14.75.

В Дрібній бібліотеці, видаваній у Львові Костем Паньковским, вийшли доси сї книжочки (разом чисел 13):

Байки Евґена Гребінки (10 кр.)

Малярі, оповідане Всеволода Гаршина (10 кр.)

Пролїсок, поезиї Павла Граба (20 кр.)

З чужого поля. Переклади Павла Граба (20 кр.)

Що то є господарність — Герінґа (переклад В. Герасимовича) 20 кр.

Поезиї Осипа Маковея (20 кр.)

Оферма, оповідане єго-ж (10 кр.)

Твори Івана Сурика, переклад з росийского)10 кр.)

Українскі писаня Митра Оленьковича (10 кр.)

Писаня Васцля Кулика (10 кр.)

Чернеча республика на Афонї — Василя Щурата (10 кр.)

Нарід в неволї (то що було друковане і в *Недїлї*) — 10 кр.

Микола Палкин Льва Толстого, оповідане 10 кр.)

Видає і за редакцию відповідає Осип Маковей.

З друкарні Г. Чоппа.